

ВОЛОДИМИР ФЕДОРОВИЧ МОРГУН

– кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка своє 65-річчя зустрів 23 березня 2012 року.

Народився 23.03.1947 у м. Донецьку, здобув середню освіту в школах Полтавщини, Донеччини і Північного Казахстану, на ціліні. У 1971 р. закінчив факультет психології Московського державного університету імені М.В. Ломоносова, отримавши кваліфікацію психолога, викладача психології. У період з 1971-1980 рр. пройшов шлях від асистента кафедри педагогічної психології до старшого викладача-начальника курсу кафедри загальної психології факультету психології МДУ. З 1973 по 1976 рр. був аспірантом того ж факультету, працюючи під керівництвом академіка РАО Н.Ф.Талізіної. Кандидатську дисертацію за темою «Психологічні умови виховання пізнавального інтересу учнів до навчального предмету» захистив у 1979 р.

Із жовтня 1980 р. повертається в Україну і донині – завідувач кафедри психології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка. У 2001 році В.Ф. Моргуна присвоєно вчене звання професора кафедри психології.

Інтереси наукової школи В.Ф. Моргуна «Психологія багатомірної особистості» центруються навколо ключових про-

блем психології особистості, психодіагностики, психодидактики, мотивації навчання, професійної орієнтації, історії психології та педагогіки. Головними здобутками розроблених тем стали: створення багатовимірної концепції особистості та опис її інваріантної психологічної структури (просторово-часові орієнтації; потребо-вольові емоційні переживання; змістовні спрямованості особистості; рівні опанування досвідом та форми реалізації діяльності); розроблені методики психодіагностики особистості (реального, бажаного і фантастичного бюджетів часу людини; мотивації кохання; багатовимірного аналізу вільних словесних асоціацій; аналізу досягнень людини з метою профілювання та профорієнтації; полімотивації учнів; експертної співбесіди з абітурієнтами; історико-психологічний портрет фахівця тощо); запропонована система вікової профорієнтації (гармонійний розвиток задатків і здібностей немовлят; самообслуговуюча праця та ігрова профорієнтація дошкільників; суспільнокорисна праця, профосвіта і трудове навчання молодших школярів; політехнічна освіта, виробнича праця і профагітація у підлітковому віці; профконсультація, профільне навчання, профпідбір і профкваліфікація старшокласників; профвідбір, професійна освіта і профадаптація юнацтва; підвищення кваліфікації, перекваліфікація і реорієнтація у зрілому віці); визначено п'ять типів інтеграції та диференціації (інтедифії) навчання: темпова, емоційна, профільна, рівнева, формодіяльнісна; досліджена динаміка полімотивації школярів з I до XI класу: встановлено драматичне падіння навчальної мотивації з першого на 10 (останнє) місце після четвертого класу і трудової мотивації, що стає провідною у V – VI кл., але, на жаль, опускається на 5-6 місця до випускного класу тощо.

Під керівництвом В.Ф. Моргуна за період 1982-2011 рр. захищено вісім кандидатських дисертацій та реалізовані регіональні, міжнародні, галузеві науково-прикладні проекти та експериментальні цільові програми: «Профорієнтація молоді на робітничі професії» (1981-1992); «Вчитель: школа – педвуз – школа» (1981-1995); «Вчитель сільської школи: підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка» (1988-1989); «Професійна

орієнтація в середній школі як частина діяльності вузу по формуванню свого контингенту» (1983-1985, на замовлення ЮНЕСКО); «Роль міжнародних інституцій у формуванні сучасного економічного мислення в Україні» (1997-1998, на замовлення фонду Еберта, Німеччина) та ін.

В.Ф. Моргун є членом ради Товариства психологів України (з 1995), правління Міжнародної Макаренківської асоціації (з 1992) та Української асоціації Антона Макаренка (з 1998), спеціалізованої вченої ради К 26.455.02 ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 19.00.01 загальна психологія, історія психології та 19.00.07 – педагогічна і вікова психологія (2006-2011); заступником головного редактора журналу «Психологія і особистість» (з 2011), членом редколегій журналів: «Постметодика» (Полтава, з 1994), «Обдарована дитина» (К., з 1998), «Імідж сучасного педагога» (Полтава, з 1999), «Педагогическая техника» (М., з 2009).

Нагороджений нагрудним значком Міністерства освіти УРСР «Відмінник народної освіти» (1984); «Медалью А.С.Макаренко за педагогическую доблесть» Міжрегіональної суспільної організації педагогічної громадськості (Москва, Росія, 2007); знаком Міністерства освіти і науки України «Антон Макаренко» (2007).

В.Ф. Моргун – автор або співавтор багатьох праць, серед яких: «Проблема периодизации развития личности в психологии» (М., 1981), «Учитель, которого ждут» (М., 1988), «Монистическая концепция многомерного развития личности» (Полтава, 1989), «Використання ділових та рольових ігор при вивченні хімії» (Полтава, 1989), «Использование педагогического наследия А.С.Макаренко в работе пропагандиста» (Полтава, 1990), «Психолого-педагогическая диагностика личности будущего учителя в системе профессиональной ориентации» (К.,1990), «Учителям и родителям о психологии подростка» (М., 1990), «Делинквентный подросток» (Полтава, 1995), «Методи психодіагностики підлітків» (Полтава, 1995), «Обдаровані діти: виявлення, психодіагностика і розвиток» (Полтава, 1995), «Інте-

дифія (інтеграція та диференціація) освіти» (Полтава, 1996), «Обдаровані діти і школа: Методика діагностики та педагогічний досвід» (Полтава, 1998), «Роль іноземних інституцій у формуванні сучасного економічного мислення в Україні» (К. – Полтава, 1998), «Г.Ващенко – педагог от Бога» (Мелітополь, 2000), «Психологія особистості у педагогіці А.С.Макаренка» (Полтава, 2002), «Україна ловила Федора Моргуна, та не спіймала» (кн. 1: «Витязь степу»; кн. 2: «Порятуймо майбутнє людства»), (Полтава, 2002), «Полтавская трудовая колония им. М. Горького. Полемика, документи, портреты (1920 – 1926 гг.)» (Marburg, 2003), «Психохірургія наклепів» (Полтава, 2005), «Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно орієнтованої освіти» (Полтава, 2006), «Кваліфікаційні роботи з психології: курсова, дипломна, магістерська» (Полтава, 2007), «Педагогічні системи, технології. Досвід. Практика: Довідник у 2 ч.» (Полтава, 2007), «Психолого-педагогічний супровід профілізації освіти: теорія і практика» (Полтава, 2008), «Основи психологічної діагностики» (К., 2009, 2-е вид. – 2012), «Психодіагностика особистості підлітка» (К., 2009), «Особистість в освіті: парадигма культури» (Полтава, 2011), «Психология общения. Энциклопедический словарь» (М., 2011).

Щиро вітаємо Володимира Федоровича з ювілеєм і бажаємо здоров'я, творчої наснаги та подальших успіхів!